
Mordechaja Anielewicza

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Muranów

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1955

Opis

Mordechaj Anielewicz (1919-1943) - żydowski działacz rewolucyjny znany głównie pod pseudonimem "Malachi" ("Aniołek"). Rodowity warszawiak z Solca, gdzie jego ojciec prowadził niewielki sklepik. Był absolwentem elitarnego prywatnego Męskiego Gimnazjum "Laor" (rocznik 1938), należąc już wówczas do grupy przywódczej młodzieżowo-harcerskiej organizacji lewicowo-syjonistycznej "Haszomer Hacair". Podczas okupacji hitlerowskiej aktywnie działał w podziemiu żydowskim, tworząc z ruchu harcerskiego ruch polityczny - wspólnie z Józefem Lewartowskim i Piotrem "Pinkusem" Kartinem utworzył Blok Antyfaszystowski (załączek podziemnej armii żydowskiej). Był inicjatorem zbrojnego powstania Żydów przeciw wywozom do obozów zagłady. W VII 1942 roku stworzył Żydowską Organizację Bojową i stanął na jej czele. Pierwszą spektakularną akcją przeprowadził w dniach 18-21 I 1943 roku, skutecznie atakując oddziały hitlerowskie eskortujące Żydów wywożonych do obozów zagłady. Duże straty po stronie niemieckiej zachęciły go do zorganizowania powstania w getcie. Dlatego też gdy 19 IV tegoż roku siły hitlerowskie rozpoczęły likwidację tej części miasta, napotkały zażarty opór. 8 V Niemcy zablokowali pięć rozmaitych wyjść bunkra kierownictwa powstania, główna zaś sforsowali i wrzucili duszące gazy. Nie chciał skapitulować, dlatego też popełnił samobójstwo.

Upamiętnienia:

ul. Miła 18 róg ul. L. Zamenhofa - kurhan w miejscu bunkra - kamień pamiątkowy z wykutym napisem w języku polskim, hebrajskim i jidysz (odsłonięcie - połowa lat 50-tych XX w.). W pobliżu znajduje się obelisk z tablicą w języku polskim oraz hebrajskim. Całość wchodzi w skład Traktu Pamięci, Męczeństwa i Walki Żydów 1940-1943.

Ciekawostki

Powstała jako przedłużenie ul. Franciszkańskiej, wybiegającej z Nowego Miasta. W latach 1770-1944 nazywała się ul. Gęsią. Są dwie wersje tej nazwy: powstała na miejscu gdzie pasano gęsi, albo

mieszkali tu Gansowie, dający lekcje niemieckiego i to od ich nazwiska wzięła się nazwa ulicy. Mieściły się tu koszary wojskowe i piekarnia wojskowa. W czasie, gdy istniała tu dzielnica żydowska w XIX w., została zabudowana kamienicami, kwitł tu handel. Im dalej na zachód, tym zabudowa była gorsza, brudniejsza i biedniejsza, jednak na skrzyżowaniu z Nalewkami była to wielkomięjska ulica o charakterze handlowym. Mieściło się tu więzienie zwane Gęsiówką i szpital przeciwgruźliczy w barakach poniemieckich. W 1944 została całkowicie zburzona, a na miejscu budynków zbudowano peerelowskie bloki i nadano dzisiejszą nazwę.

Stan obecny:

Bloki osiedla Muranów. Powstały w 1956-69 wg proj. Wacława Eytnera, Tadeusza Mrówczyńskiego, Tadeusza Perzyńskiego i Stanisława Rymaszewskiego.

Nr 15: **Blok osiedla Muranów Północny.** Powstał 1960-1 wg proj. Stanisława Rymaszewskiego i Tadeusza Perzyńskiego. Wicemister Warszawy z roku 1961.

Data nadania nazwy: 1955.12.31. 2012.03.08 nazwę nadano oficjalnie odcinkowi od al. Jana Pawła II do ul. E. Gibalskiego a 2012.05.17 fragmentowi od ul. gen. W. Andersa do al. Jana Pawła II.
